

แผนบรรเทาสาธารณภัย ศกม. (ฉบับย่อ)

ศูนย์ปฏิบัติการรับมือมหากภัยพิบัติ มหาสุรสิงหนาท

The Mahasurasinghanat Disaster Protect Operation Center.

โทร. 085-251-9141 , 088-209-2789, 088-5209182

www.mahasurasinghanat .org E-mail : mahasurasinghanat@ gmail.com

หลักการและเหตุผล

เนื่องด้วยสถานการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติทั้งประเทศไทยและทั่วโลก ในปัจจุบันได้ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเหตุการณ์แผ่นดินไหว คลื่นยักษ์สึนามิ ซุปเปอร์มูน พายุสุริยะ แกนโลกเอียง หลุมยุบ หิมะตกในเขตร้อน น้ำท่วม และสัตว์หลายชนิดมีการตายอย่างเป็นปริศนา ประกอบกับคำเตือนของนักวิทยาศาสตร์ นักธรณีวิทยา อุตุนิยมวิทยา ทั้งในและต่างประเทศรวมถึงคำทำนายต่าง ๆ จากหลาย ๆ ศาสตร์เช่นพุทธทำนาย อนาคตตั้งสัญญาณจากครูบาอาจารย์ฝ่ายสงฆ์และฆราวาสผู้มีอภิญญาญาณ โหราศาสตร์ ฯลฯ ได้กล่าวไปในทางเดียวกันในเรื่องของการเกิดมหากภัยพิบัติใหญ่ทั้งภัยธรรมชาติและฝีมือมนุษย์ในยุคกึ่งพุทธกาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงปี พ.ศ. 2554 - 2562

ข้อมูลการคาดการณ์ของวิชาการและนักวิทยาศาสตร์ หรือ นิมิตต์ต่าง ๆ เป็นเรื่องของอนาคตซึ่งเหตุปัจจัยต่าง ๆ สามารถเปลี่ยนแปลงได้ แต่ขณะเดียวกันเพื่อความไม่ประมาทในการดำรงชีวิต เราควรนำข้อมูลเหล่านั้นมาพิจารณาและปรับประยุกต์ใช้ เพราะหากเหตุการณ์ภัยพิบัติธรรมชาติขั้นรุนแรงเกิดขึ้น อย่างน้อยเราก็เป็นบุคคลหนึ่งที่ได้มีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสถานการณ์ไว้แล้ว ซึ่งจะสามารถช่วยชีวิตและทรัพย์สินของตนเอง ครอบครัว ญาติพี่น้อง รวมถึงเพื่อนมนุษย์คนอื่น ๆ ได้ไม่มากนักน้อย แต่ถ้าหากเหตุการณ์เกิดขึ้นจริง โดยไม่มีการเตรียมการป้องกันไว้ก่อน ถึงเวลาเราอาจทำอะไรไม่ทันเลยก็ได้

การเตรียมความพร้อม ทั้งในด้านข้อมูลของการเกิดและการรับมือภัยพิบัติประเภทต่าง ๆ รวมถึงการให้ความรู้และซักซ้อมแผนการรับมือกับสมาชิกในครอบครัวจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งเราจะเห็นได้จากประเทศที่พัฒนาแล้วเช่นประเทศญี่ปุ่น ประเทศสหรัฐอเมริกา หรือประเทศทางตะวันตกหลาย ๆ ประเทศ มีการเตรียมความพร้อมทั้งการให้ความรู้กับประชาชน การเตรียมการเจ้าหน้าที่ บุคลากร เครื่องไม้เครื่องมือต่าง ๆ ทั้งหน่วยกู้ชีพ หน่วยกู้ภัย เพื่อเผชิญและรับมือกับสถานการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติ และมีมือมนุษย์ ตลอดเวลา โดยไม่คิดว่าการดำเนินการเหล่านั้นก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน ในทางกลับกันเป็นการเพิ่มความมั่นใจให้กับประชาชนต่อรัฐบาลและเจ้าหน้าที่ที่เตรียมแผนการรองรับในการปกป้องประชาชนเมื่อเหตุการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติเกิดขึ้น

ในปัจจุบันภัยพิบัติทางธรรมชาติหลาย ๆ ชนิดเช่น แผ่นดินไหว คลื่นยักษ์สึนามิ หลุมยุบ วาตภัย อุทกภัย ชนิดต่าง ๆ ฯลฯ ถือว่าไม่ใช่เรื่องไกลตัวสำหรับคนไทย โดยเฉพาะพ.ศ. 2554 ถือเป็นปีแห่งภัยพิบัติทางธรรมชาติของประเทศไทย และทั่วโลกเลยทีเดียวและมีแนวโน้มความรุนแรงที่เพิ่มขึ้น ซึ่งได้สร้างความเสียหายให้กับชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นจำนวนมาก ซึ่งพระสงฆ์ พุทธบริษัท ศาสนสถาน หนังสือ คัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาที่ต้องเผชิญกับสถานการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติด้วยเช่นเดียวกัน จึงจำเป็นอย่างยิ่งในการให้ความรู้ การเตรียมการรับมือกับสถานการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติ รวมถึงหน่วยงานหรือองค์กรที่เข้าไปช่วยเหลือในกรณีที่พระสงฆ์ พุทธบริษัทศาสนา หนังสือ คัมภีร์ ทางพระพุทธศาสนา ที่ต้องเผชิญกับสถานการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติโดยเฉพาะ

ดังนั้นจึงมีการดำเนินการจัดตั้ง “ศูนย์ปฏิบัติการรับมือมหากภัยพิบัติ มหาสุรสิงหนาท (ศภม.)” เพื่อรับมือกับภัยพิบัติทางธรรมชาติขึ้นเพื่อช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ ปกปักรักษาพระพุทธศาสนา อารงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ท่ามกลางสถานการณ์มหากภัยพิบัติ โดยดำเนินการขอเยี่ยงยัดตั้งเป็นรูปของสมาคม หรือองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร เพื่อ**การสังคมสงเคราะห์ ,สาธารณภัย ,การศาสนา ,และพุทธสาธารณประโยชน์** โดยมีแนวทางการดำเนินงานคือ การช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ และการสังคมสงเคราะห์,ปกปักรักษา เสริมสร้างพระพุทธศาสนา และพุทธสาธารณประโยชน์,การช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ในสภาวะฉุกเฉิน การบาดเจ็บ และบรรเทาสาธารณภัยต่าง ๆ ซึ่งตรงกับนโยบายและมติของมหาเถรสมาคม ครั้งที่ 27 / 2554 ที่ต้องการให้วัดจัดตั้งเป็นศูนย์ช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย โดยมีแนวทางการดำเนินการคือ

- 1.ให้วัดเป็นศูนย์พักอาศัย
- 2.จัดตั้งวัดเป็นศูนย์ประสานงานในการให้ความช่วยเหลือ
- 3.จัดตั้งวัดเป็นศูนย์ประสานงานการรักษาพยาบาล
- 4.จัดตั้งวัดเป็นศูนย์ฟื้นฟูสุขภาพจิตโดยใช้หลักธรรมของพระพุทธศาสนา

ตรงตามแนวทางและนโยบายของรัฐบาล ที่ต้องการให้อาสาสมัคร มูลนิธิ สมาคมและองค์กรเอกชน สนับสนุนทรัพยากรในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ เช่นเครื่องจักรกล เครื่องมือสื่อสาร เครื่องมือ เครื่องใช้อุปกรณ์ รวมทั้งกำลังคน ในการให้ความร่วมมือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการบรรเทาสาธารณภัยอย่างต่อเนื่อง ตามแผนป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งชาติ พ.ศ. 2548

วัตถุประสงค์

- 1.เพื่อช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ในยุคมหากภัยพิบัติ ทุกเชื้อชาติ ศาสนา ตามกำลังความสามารถที่จะทำได้ ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อรักษาเผ่าพันธุ์มนุษย์ที่มีคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม สืบต่อไปในอนาคต
- 2.เพื่ออารงรักษาสัญลักษณ์ทางพระพุทธศาสนาไว้ให้รอดพ้นจากมหากภัยพิบัติ อันได้แก่ ศาสนสถาน ศาสนวัตถุ หนังสือ คัมภีร์ เอกสารสำคัญ พุทธบริษัท พระภิกษุ-ภิกษุณี สามเณร-สามเณรี อุบาสก อุบาสิกา ฯลฯ และเสริมสร้าง ฟื้นฟู และวางรากฐานให้พระพุทธศาสนาให้เจริญถึงห้าพันปีภายหลังกุคมหากภัยพิบัติ
- 3.เสริมสร้างอารงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของ สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ และเสริมสร้างความสามัคคีกลมเกลียวของคนในชาติ

กลุ่มเป้าหมายหลัก

- 1.พุทธบริษัทสี่ พระภิกษุ-ภิกษุณี สามเณร-สามเณรี อุบาสก อุบาสิกา ฯลฯ ที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยง เป็นผู้ประสบภัย ได้รับภัยอันตรายและความเสียหายจากสาธารณภัยและมหากภัยพิบัติต่าง ๆ
- 2.เพื่อนมนุษย์ผู้ประสบภัยได้รับภัยอันตราย ความเสียหายจากสาธารณภัยทั่วไป และมหากภัยพิบัติ ไม่แบ่งชนชั้น วรรณะ ยากดีมีจน เชื้อชาติ ศาสนา ฯลฯ
- 3.ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงมูลนิธิ องค์กรเอกชนต่าง ๆ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในด้านกำลังคน เครื่องไม้เครื่องมือ ยานพาหนะ และเครื่องจักรกลหนัก เป็นต้น

บทบาทศูนย์ปฏิบัติการรับมือภัยพิบัติ มหาสุรสิงหนาท (ศภม.)

- 1.เป็นหน่วยงานหรือองค์กร ภาคประชาชน จัดตั้งเพื่อดำเนินการช่วยเหลือและสนับสนุนภาครัฐเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 2.ปฏิบัติการ ประสานการปฏิบัติการ ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและให้การสงเคราะห์เบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัย ผู้ได้รับภัยอันตราย หรือผู้ที่ได้รับความเสียหายจากสาธารณภัย และมหาภัยพิบัติต่าง ๆ
- 3.ดำเนินการปกป้องรักษาพระพุทธศาสนา พุทธบริษัทสี่ พระภิกษุ-ภิกษุณี สามเณร-สามเณรี อุบาสก อุบาสิกา ฯลฯ ศาสนสถาน ศาสนวัตถุ หนังสือ คัมภีร์ เอกสารสำคัญ จากจากสาธารณภัย และมหาภัยพิบัติต่าง ๆ
- 4.เสริมสร้าง พื้นฟู และวางรากฐานให้พระพุทธศาสนาให้เจริญถึงห้าพันปีตามพุทธพยากรณ์
- 5.เสริมสร้างและธำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของ สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ และเสริมสร้างความสามัคคี กลมเกลียวของคนในชาติ

การดำเนินงาน แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่หนึ่ง ก่อนเกิดภัยพิบัติใหญ่

- 1.ให้ความรู้เรื่องภัยพิบัติประเภทต่าง ๆ แก่เพื่อนมนุษย์ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ ถึงวิธีการเตรียมการรับมือและการดำรงชีวิต การรักษาสภาวะร่างกายและจิตใจ ท่ามกลางสถานการณ์ภัยพิบัติประเภทต่าง ๆ ที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นในปัจจุบันและในอนาคต
- 2.แจ้งเตือนเหตุการณ์ภัยพิบัติที่สำคัญ เพื่อให้เพื่อนมนุษย์ ได้มีระยะเวลาเตรียมตัว เตรียมใจ เข้าใจสถานการณ์ล่วงหน้า เพราะภัยพิบัติบางชนิด เมื่อเกิดขึ้นแล้ว แก้ไขตั้งตัวไม่ทัน เช่นเหตุการณ์แผ่นดินไหว โดยจุดประสงค์เพื่อความตระหนัก ไม่ใช่เพื่อความตระหนก โดยวิธีการที่ละเอียดอ่อน รอบคอบเพื่อ ไม่ให้กระทบต่อสภาวะจิตใจ และระบบเศรษฐกิจของสังคม
- 3.เตรียมความพร้อม ศูนย์ปฏิบัติการรับมือมหาภัยพิบัติ มหาสุรสิงหนาท (ศภม.) เรือบุคลากร เจ้าหน้าที่ อุปกรณ์ เครื่องไม้เครื่องมือ ยานพาหนะ เครื่องจักรกลหนัก และสถานที่ เพื่อบรรจุบุคลากรผู้เข้าร่วมทำงาน ,เพื่อนมนุษย์ผู้ประสบภัย และการออกช่วยเหลือในพื้นที่ประสบภัยพิบัติ ฯลฯ

ระยะที่สอง ยุคเกิดมหาภัยพิบัติ

- 1.รักษาไว้ซึ่งชีวิตของตนเอง ผู้เป็นที่รัก และเพื่อนมนุษย์ ในสถานการณ์ซึ่งกำลังเกิดภัยพิบัติทั้งภัยธรรมชาติและภัยมนุษย์ ให้มีความปลอดภัย ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ
- 2.การออกช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ผู้ประสบภัยพิบัติ ในพื้นที่ประสบภัย การฟื้นฟูดูแลรักษาทั้งด้านร่างกายและจิตใจ
- 3.การออกช่วยเหลือและรักษาพระพุทธศาสนาในยุคมหาภัยพิบัติ อันได้แก่สิ่งสำคัญ เช่น ศาสนสถาน ศาสนวัตถุ หนังสือ คัมภีร์ เอกสารสำคัญ พุทธบริษัทสี่ พระภิกษุ-ภิกษุณี สามเณร-สามเณรี อุบาสก อุบาสิกา ฯลฯ โดยอยู่ในเหตุและผลอันชอบธรรม
- 4.การธำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของ สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ และเสริมสร้างความสามัคคี กลมเกลียวของคนในชาติในยุคที่ขณะเกิดภัยพิบัติ และหลังยุคภัยพิบัติ ฯลฯ

ระยะที่สาม หลังยุคเกิดมหากภัยพิบัติ คือ ตั้งแต่ พ.ศ. 2562 เป็นต้นไป ซึ่งเรียกว่ายุคฟื้นฟู วางรากฐาน เพื่อเริ่มต้นกันใหม่ในทุก ๆ ด้านและเป็นการเข้าสู่ **ยุคศิวิไลซ์** หรือ **ยุคธรรมิกราชจักรพรรดิ**

- สำรวจ เก็บกู้ ฟื้นฟู เสริมสร้าง ชีวิต ทรัพย์สิน ทรัพยากร สังคม เศรษฐกิจ และพระพุทธศาสนา ฯลฯ

สถานที่ตั้ง

อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ดินแดนที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ ซึ่งมีความเหมาะสมต่อการอพยพและหลบภัยจากมหากภัยพิบัติต่าง ๆ เพราะมีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 200 เมตร เทียบเท่าที่ราบสูงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ด้านป่าไม้พืชพรรณธัญญาหาร และน้ำดื่ม น้ำใช้ จากน้ำฝนและน้ำที่ไหลจากภูเขาสอยดาวตลอดทั้งปี อีกทั้งเป็นปราการธรรมชาติ ช่วยบดบังพายุที่พัดมาจากทางด้านอ่าวไทย สามารถเดินทางไปสู่ภาคกลางหรือภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้สะดวก ประชาชนในพื้นที่มีความเป็นมิตรและโอบอ้อมอารีต่อผู้คนที่ต่างถิ่น

การจัดองค์กร

ศูนย์ปฏิบัติการรับมือมหากภัยพิบัติ มหาสุรสิงหนาท (ศภม.) ประกอบด้วย บุคคลที่มีอุดมการณ์และเจตนารมณ์เดียวกันในการดำเนินการเพื่อ ปกป้องรักษา ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ พระพุทธศาสนา และธำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ จากสาธารณภัยและมหากภัยพิบัติต่าง ๆ โดยแบ่งโครงสร้างออกเป็น

1.คณะกรรมการศูนย์ปฏิบัติการรับมือมหากภัยพิบัติ มหาสุรสิงหนาท (ศภม.)

2.คณะกรรมการที่ปรึกษาฝ่ายฆราวาส และฝ่ายสงฆ์

3.เจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ เช่น กองอำนวยการ ,เจ้าหน้าที่ประสานงานและปฏิบัติการ, ทีมกู้ชีพ , ทีมกู้ภัย , ทีมปฏิบัติการพิเศษ , ทีมรักษาความปลอดภัย ,ฝ่ายยานพาหนะ ,ฝ่ายเครื่องจักรกลหนัก เป็นต้น

4.อาสาสมัคร ที่มีจิตอาสา ในการดำเนินการตามอุดมการณ์และเจตนารมณ์ เพื่อปกป้องรักษา ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ พระพุทธศาสนา และธำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ จากสาธารณภัยและมหากภัยพิบัติต่าง ๆ

การแบ่งระดับความรุนแรงของสถานการณ์สาธารณภัย เป็นการจัดระบบในการป้องกันภัยพิบัติตามแผนป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งชาติ พ.ศ. 2548 ได้แบ่งสถานการณ์สาธารณภัยออกเป็น 3 ระดับดังนี้

1. **ความรุนแรงระดับ 1** สาธารณภัยที่เกิดขึ้นทั่วไป หรือมีขนาดเล็ก ซึ่งกองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเขตท้องที่ที่สามารถควบคุมสถานการณ์และจัดการระงับภัยได้โดยลำพัง

2. **ความรุนแรงระดับ 2** สาธารณภัยระดับกลาง เป็นภัยพิบัติซึ่งต้องอาศัยการสนับสนุนช่วยเหลือจากหน่วยงานราชการภายในเขตจังหวัดหรือจังหวัดใกล้เคียง ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนอำเภอ เทศบาล และเมืองพัทยา ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์และจัดการระงับภัยได้ ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนจังหวัดจะต้องเข้าควบคุมสถานการณ์ทันที

3. ความรุนแรงระดับ 3 สาธารณภัยขนาดใหญ่ (มหากภัยพิบัติ) เป็นภัยพิบัติที่มีผลกระทบรุนแรงและกว้างขวาง หรือสาธารณภัยที่จำเป็นต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญหรืออุปกรณ์พิเศษ ต้องระดมความช่วยเหลือจากทุกส่วนราชการ ภาคเอกชน และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนจังหวัด ไม่สามารถที่จะเข้าควบคุมสถานการณ์และระงับภัยได้ ต้องอาศัยความช่วยเหลือจากหน่วยงานนอกจังหวัด และกองอำนาจการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนภาค ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งราชอาณาจักร หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดำเนินการ

เมื่อเกิดสถานการณ์สาธารณภัยที่มีความรุนแรงระดับ 3 หรือ มหากภัยพิบัติ ศูนย์ปฏิบัติการรับมือมหากภัยพิบัติ มหาสุรสิงหนาท (ศภม.) จะดำเนินการให้ความช่วยเหลือและสนับสนุน ภาคราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และทำการประกาศเปิดศูนย์อพยพ ส่งทีมกู้ชีพ ทีมกู้ภัย ปฏิบัติภารกิจเพื่อสนับสนุนภาครัฐในการช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายผู้ประสบภัย ที่ได้รับภัยอันตรายและความเสียหายตลอดจนปกป้องรักษาพระพุทธศาสนา และธำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีแนวทางการปฏิบัติดังต่อไปนี้

ระยะก่อนเกิดเหตุการณ์สาธารณภัยความรุนแรงระดับที่ 3 หรือ มหากภัยพิบัติ

ในระยะก่อนเกิดมหากภัยพิบัติ เป็นช่วงเวลาการเตรียมความพร้อม (**Preparedness**) สร้างความตระหนัก (**Awareness**) มีภารกิจที่จะต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

การเตรียมความพร้อม

- เตรียมความพร้อม ศูนย์ปฏิบัติการรับมือมหากภัยพิบัติ มหาสุรสิงหนาท (ศภม.) เรือบุคลากร เจ้าหน้าที่ อุปกรณ์ เครื่องไม้เครื่องมือ ยานพาหนะ เครื่องจักรกลหนัก และสถานที่ เพื่อบรรจุบุคลากรผู้เข้าร่วมทำงาน ,เพื่อนมนุษย์ ผู้ประสบภัย และการออกช่วยเหลือในพื้นที่ประสบภัยพิบัติ ฯลฯ
- ประสานงานกับภาคส่วนอื่น ๆ เพื่อผนึกกำลังในการช่วยเหลือประชาชนจากสถานการณ์สาธารณภัยขนาดใหญ่ หรือมหากภัยพิบัติ เช่น กองอำนาจการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนภาค และส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อช่วยเหลือ ดูแลผู้อพยพ และประสานขอรับการสนับสนุนจาก องค์กรการกุศล มูลนิธิ สมาคม และภาคเอกชน อื่น ๆ
- ให้ความรู้แก่ประชาชน และพุทธบริษัทสี่ เพื่อสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการรับมือกับสถานการณ์สาธารณภัยขนาดใหญ่ หรือมหากภัยพิบัติ ให้สามารถช่วยเหลือตนเอง ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ และช่วยเหลือทางภาครัฐและ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้
- จัดตั้งหน่วยกู้ชีพ ,หน่วยกู้ภัย เพื่อการปฏิบัติให้ความช่วยเหลือประชาชน รวมทั้งให้ความสนับสนุนภาครัฐ และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบรรเทาสาธารณภัยทั้งในยามปกติ และสถานการณ์สาธารณภัยขนาดใหญ่ หรือ มหากภัยพิบัติ
- ชักซ้อมภารกิจ หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยกู้ชีพ ,หน่วยกู้ภัย ในด้านการปฏิบัติ และประสานการปฏิบัติ และ ให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- จัดเตรียมสถานที่ปลอดภัยสำหรับการอพยพประชาชน และเครื่องอุปโภค บริโภค ที่พักอาศัยชั่วคราว และ สวัสดิการอื่น ๆ ให้ทั่วถึง รวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์

- ศึกษา สำรวจสถานที่สำคัญ เส้นทางคมนาคม อุปกรณ์การขนส่งเพื่อใช้ในการอพยพประชาชนจากสถานการณ์สาธารณภัยขนาดใหญ่ หรือมหากภัยพิบัติ
- จัดเตรียมสรรพกำลังเจ้าหน้าที่หน่วยอพยพ
- จัดเตรียมยานพาหนะ เครื่องมือ อุปกรณ์ เช่นรถขับเคลื่อน 4 ล้อ ไฟฉาย พลุส่องสว่าง นกหวีด เสื้อชูชีพ วิทยุสื่อสารสมัครเล่น,เครื่องมือ CB 245 ฯลฯ
- ดำเนินการในแนวทางและนโยบายของภาครัฐ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งชาติ พ.ศ. 2548
- จัดให้มีการฝึกซ้อมแผนอพยพจากสาธารณภัยทั่วไป และมหากภัยพิบัติ ร่วมกับทางภาครัฐและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง
- จัดทำคู่มือการอพยพจากมหากภัยพิบัติ ให้ประชาชนได้ศึกษา

ระยะที่คาดว่าจะเกิดมหากภัยพิบัติ

ในระยะที่คาดว่าจะเกิดมหากภัยพิบัติ โดยการติดตามการแจ้งเตือนโดยตรง จากระบบเตือนภัยพื้นฐานประจำหมู่บ้าน ประกอบด้วยผู้สังเกตการณ์ ซึ่งเป็นเวรยามหรืออาสาสมัครเฝ้าระวัง ณ จุดสังเกตการณ์ประจำ ในพื้นที่เสี่ยงภัยติดตามข่าวสารจากทางราชการและเอกชน เช่นศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ, กรมอุตุนิยมวิทยา, กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.), กรมทรัพยากรธรณี สำนักข่าวทั้งโทรทัศน์ วิทยุ และอินเทอร์เน็ตทั้งในประเทศและต่างประเทศ โทรศัพท์พื้นฐาน โทรศัพท์มือถือ ระบบการกระจายข่าว ระบบวิทยุสมัครเล่น เป็นต้น มีกิจกรรมที่จะต้องปฏิบัติ ดังนี้

การเตรียมการอพยพประชาชน

การจัดลำดับความสำคัญของการอพยพ ให้แบ่งประเภทของบุคคลตามลำดับความเร่งด่วน โดยเริ่มจาก ผู้ป่วย คนทุพพลภาพ คนชรา เด็ก และสตรี ตามลำดับ

จัดเตรียมสถานที่อพยพ ให้จัดเตรียมสถานที่อพยพไว้ล่วงหน้าตามความเหมาะสมและความจำเป็น ดังนี้

- (1) เป็นสถานที่ที่อยู่บนพื้นที่ที่อยู่นอกเขตพื้นที่เสี่ยง และเป็นพื้นที่สูงพ้นน้ำท่วม
- (2) เป็นสถานที่ที่สามารถจัดการด้านสุขลักษณะได้
- (3) มีการกำหนดเส้นทางอพยพไปสู่สถานที่ปลอดภัยไว้ล่วงหน้า
- (4) มีสิ่งอำนวยความสะดวกและระบบสาธารณูปโภคตามสมควร

การจัดทำแผนอพยพ โดยกำหนดรายละเอียด ดังนี้

- (1) สำรวจและทำบัญชีจำนวนผู้อพยพไว้ล่วงหน้าโดยแยกประเภทตามลำดับความเร่งด่วน
- (2) กำหนดจุดนัดหมายและพื้นที่รองรับการอพยพไว้โดยแน่นอน
- (3) กำหนดเจ้าหน้าที่ดำเนินการอพยพไว้ล่วงหน้า โดยระบุความรับผิดชอบไว้ให้ชัดเจน
- (4) สำรวจยานพาหนะ น้ำมันเชื้อเพลิง ตลอดจนระบบสื่อสารสำหรับการอพยพ
- (5) กำหนดเส้นทางอพยพหลักและเส้นทางรองที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการอพยพ

- (6) กำหนดระเบียบปฏิบัติในด้านการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยในการอพยพ การอยู่อาศัยในพื้นที่การอพยพ ตลอดจนการอพยพกลับมือเหตุการณ์เข้าสู่สภาวะปกติ
- (7) ให้ความช่วยเหลือและบริการในการดำรงชีพและระบบสุขลักษณะตามสมควร
- (8) จัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มเติมตลอดจนร่างระเบียบในการควบคุมการใช้สิ่งดังกล่าว
- (9) ให้แบ่งการจัดการในพื้นที่อพยพออกเป็นกลุ่ม และให้จัดทำทะเบียนและจัดระเบียบการจัดการ

การแจกจ่ายคู่มือการอพยพแก่ประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัย รวมถึงประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบและเข้าใจถึงวิธีการอพยพ ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนและดำเนินการเข้าร่วมฝึกซ้อมการอพยพ หรือการจำลองสถานการณ์ฉุกเฉิน ร่วมกับภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ

การประสานงานกับหน่วยงานเครือข่ายของทุกภาคส่วนแบบบูรณาการ

ในการปฏิบัติงานของศูนย์ปฏิบัติการรับมือมหาภัยพิบัติ มหาสุรสิงหนาท (ศภม.) จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ในทุกภาคส่วนสำหรับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของเพื่อนมนุษย์ การประสานการปฏิบัติในการอพยพประชาชน ควรดำเนินการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

- (1) สำนักงานเลขาธิการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (2) ผู้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต (ผอ.ศูนย์ ฯ ปภ.)
- (3) ศูนย์บรรเทาสาธารณภัย กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- (4) ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนจังหวัด (ผอ.ปพร.จว.) ในฐานะผู้ว่าราชการจังหวัด
- (5) ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนอำเภอ (ผอ.ปพร.อำเภอ) ในฐานะนายอำเภอ
- (6) ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเทศบาล (ผอ.ปพร.เทศบาล) ในฐานะนายกเทศมนตรี
- (7) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในพื้นที่
- (8) อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.)
- (9) ภาคเอกชน สมาคม มูลนิธิ ต่าง ๆ เป็นต้น

ระยะที่เกิดมหาภัยพิบัติ

การอพยพประชาชน เมื่อเกิดเหตุการณ์สาธารณภัยความรุนแรงระดับที่ 3 หรือมหาภัยพิบัติ

ประชาชน เมื่อได้รับข่าวสารการแจ้งเตือนภัยสาธารณภัยขนาดใหญ่ หรือมหาภัยพิบัติ ประชาชนต้องเตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการอพยพโดยจัดเตรียมกระเป๋าของที่มีค่า เงินสด เอกสารสำคัญ ของใช้จำเป็นส่วนตัว ยารักษาโรค อาหาร น้ำดื่มเท่าที่จำเป็น รวมถึงดูแลให้สมาชิกทุกคนในครอบครัวให้อยู่ในความสงบ ก่อนออกจากบ้านเรือนต้องปิดบ้านเรือนให้มิดชิดมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และเดินทางไปด้วยกัน ณ จุดนัดหมายโดยเร็ว

เจ้าหน้าที่หน่วยอพยพ ต้องทราบและศึกษาเส้นทางเข้าสู่พื้นที่เป้าหมาย (ทั้งชุมชน หรือหมู่บ้าน และสถานที่ปลอดภัยสำหรับการอพยพ) และจะต้องตรวจสอบสภาพยานพาหนะสำหรับการอพยพให้พร้อม ก่อนออกปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ภาครัฐในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องเป็นระยะ

แผนการอพยพกลุ่มเป้าหมายของศคม.ในสถานการณ์สาธารณสุขภัยความรุนแรงระดับ 3 หรือมหัศจรรย์พิบัติ

1. ติดตามข้อมูลข่าวสารสถานการณ์ภัยพิบัติ จากหน่วยงานทางราชการ และเอกชนเช่น ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ กรมอุตุนิยมวิทยา มูลนิธิสภาเตือนภัยพิบัติแห่งชาติ จากสื่อต่าง ๆ โทรศัพท์ วิทยุ และอินเทอร์เน็ต และติดตามข้อมูลข่าวสารของ ศคม. ได้ที่ www.mahasurasinghanat.org หรือโทร. **085-251-9141 ,088-209-2789,088-520-9182**

2. เมื่อสถานการณ์ภัยพิบัติเริ่มเกิดขึ้นและมีแนวโน้มว่าสถานการณ์อาจเกิดขึ้นรุนแรงระดับที่ 3 หรือมหัศจรรย์พิบัติ ทางศูนย์ ศคม. จะประเมินสถานการณ์และประกาศตั้งศูนย์อพยพ หากพื้นที่ที่ท่านอาศัยอยู่ในพื้นที่เสี่ยง ไม่สามารถพักอาศัยในสถานการณ์สาธารณสุขภัยความรุนแรงระดับ 3 หรือมหัศจรรย์พิบัติได้ จำเป็นต้องอพยพในพื้นที่ปลอดภัยที่ศูนย์ ศคม. จัดเตรียมไว้ให้ ณ อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี หรือสถานที่ปลอดภัยอื่น ๆ ควรเตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการอพยพโดยจัดเตรียมกระเป๋าของที่มีค่า เงินสด เอกสารสำคัญ ของใช้จำเป็นส่วนตัว ยารักษาโรค อาหาร น้ำดื่มเท่าที่จำเป็น รวมถึงดูแลให้สมาชิกทุกคนในครอบครัวให้อยู่ในความสงบ ก่อนออกจากบ้านเรือนต้องปิดบ้านเรือนให้มิดชิดมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เมื่อเดินทางไปรวมกัน ณ จุดนัดหมายโดยเร็ว

3.การเดินทางสามารถทำได้อย่างน้อยสองวิธีคือ

1.) **เดินทางด้วยรถส่วนตัว** ไปยังจุดประสานงาน ศูนย์ปฏิบัติการรับมือมหัศจรรย์พิบัติ มหาสุรสิงหนาท (ศคม.) ณ สามแยกบ้านตามูล หมู่ที่ 1 ตำบลทรายขาว อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี บนถนนเลขที่ 317 จันทบุรี - สระแก้ว ระหว่างหลักกิโลเมตรที่ 55-56 ศึกษาสถานที่ตั้งได้ที่ www.mahasurasinghanat.org หรือโทร. **085-251-9141 ,088-209-2789,088-520-9182**

2.) **เดินทางด้วยยานพาหนะที่ทางศูนย์จัดเตรียมหรือประสานงานขอกำลังสนับสนุนไว้** โดยเดินทางไปยังจุดนัดหมายตามวัน เวลา สถานที่ ที่แจ้งใน www.mahasurasinghanat.org หรือโทร. **085-251-9141 ,088-209-2789,088-520-9182** เพื่อเดินทางไปยังจุดประสานงาน ศูนย์ปฏิบัติการรับมือมหัศจรรย์พิบัติ มหาสุรสิงหนาท (ศคม.) อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

4.ลงทะเบียน ณ จุดประสานงานศูนย์ปฏิบัติการรับมือมหัศจรรย์พิบัติ มหาสุรสิงหนาท (ศคม.) ณ สามแยกบ้านตามูล หมู่ที่ 1 ตำบลทรายขาว อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี และเดินทางไปพักยังศูนย์อพยพที่จัดเตรียมไว้ตามความเหมาะสม เพื่อพักอาศัย พักผ่อนและปฏิบัติธรรม พร้อมทั้งติดตามสถานการณ์มหัศจรรย์พิบัติจากสื่อโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ

5. เมื่อสถานการณ์มหัศจรรย์พิบัติคลี่คลาย หรือกลับเข้าสู่สภาวะปกติ ศูนย์ปฏิบัติการรับมือมหัศจรรย์พิบัติ มหาสุรสิงหนาท (ศคม.) จะประกาศแจ้งให้ทราบเพื่อปิดศูนย์อพยพ ผู้อพยพเตรียมพร้อมในการอพยพกลับสู่บ้านเรือนภูมิลำเนาของตนเอง โดยยานพาหนะที่จัดเตรียมหรือประสานงานไว้ให้ เพื่อสำรวจความเสียหาย และฟื้นฟูสภาพบ้านเรือนและทรัพย์สินต่าง ๆ ของตนเองต่อไป

แผนการสร้างที่พักอาศัยเพื่อการหลบภัย แบบชั่วคราวและถาวร ในพื้นที่อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

สถานการณ์ภัยพิบัติในปัจจุบันมีความถี่และความรุนแรงที่มากขึ้น ดังกรณีของการเกิดมหาอุทกภัยน้ำท่วม ปี 54 ที่ผ่านมา อีกทั้งนักวิทยาศาสตร์ นักธรณีวิทยาทั้งในประเทศเทศและต่างประเทศได้ เผยแพร่ข้อมูลมหานครทั่วโลกที่มีความเสี่ยงในการจมน้ำจากสถานการณ์ระดับน้ำทะเลที่สูงขึ้น ตลอดจนโอกาสเกิดมหาภัยพิบัติครั้งใหญ่ในอนาคตอันใกล้นี้ ดังนั้น ไม่มีใครที่จะยืนยันได้ว่า เหตุการณ์มหาอุทกภัยที่มีความรุนแรงเท่าปี 54 หรือมากกว่าจะไม่เกิดขึ้นอีก ซึ่งจะส่งผลต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน รวมทั้งภาคเศรษฐกิจ ภาคอุตสาหกรรม ฯลฯ เป็นวงกว้าง เพราะพื้นที่ที่ถูกน้ำท่วมเป็นเส้นทางของน้ำจากเขื่อนไหลระบายออกสู่ทะเล และพื้นที่ภาคกลาง โดยเฉพาะกรุงเทพและปริมณฑล มีความสูงจากระดับน้ำทะเลเพียงไม่กี่เมตร อีกทั้งยังเสี่ยงต่อน้ำทะเลที่เพิ่มระดับสูงขึ้นในทุก ๆ ปี เพราะปรากฏการณ์สภาวะโลกร้อน (Global warming)

การหาทำเลที่พักอาศัย สถานที่ตั้งกิจการ ภาคเศรษฐกิจ หรือหน่วยงานของภาครัฐที่สำคัญ ๆ ในพื้นที่ที่ปลอดภัยจากสถานการณ์ภัยพิบัติต่าง ๆ ในระยะยาว จึงเป็นเรื่องสำคัญ เพราะมิฉะนั้นแล้วเราอาจจะต้องประสบปัญหาภัยพิบัติซ้ำซากในทุก ๆ ปี ก็เป็นไปได้

ประเทศไทยมีพื้นที่ที่ปลอดภัยหลาย ๆ จุดด้วยกัน จากมหาภัยพิบัติประเภทต่าง ๆ ที่มีโอกาสจะเกิดขึ้นได้ ซึ่งต้องเป็นพื้นที่ที่มีความสูงจากระดับน้ำทะเลระดับ 30-40 เมตรขึ้นไป ไม่อยู่ในแนวรอยเลื่อนของเปลือกโลก และภูเขาไฟที่กบดานอยู่อย่างเงียบเชียบในประเทศไทย หรืออยู่ในแนวการไหลของน้ำที่ปล่อยออกมาจากเขื่อนกักเก็บน้ำขนาดใหญ่

พื้นที่จุดศูนย์กลางที่อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ก็เป็นพื้นที่หนึ่งในประเทศไทย ที่คาดว่าจะปลอดภัยจากมหาภัยพิบัติประเภทต่าง ๆ เหมาะสำหรับการตั้งที่พักอาศัย สถานที่ตั้งกิจการ ภาคเศรษฐกิจ หรือหน่วยงานของภาครัฐที่สำคัญ ๆ เพราะมีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 200 เมตร มีเทือกเขาสอยดาวเป็นปราการธรรมชาติในการป้องกันवादภัย หรือพายุขนาดรุนแรงจากด้านอ่าวไทย อีกทั้งป่าไม้มีความอุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งน้ำอุปโภคและบริโภคได้ตลอดทั้งปี ประชาชนเป็นมิตร พุทธศาสนามีความเจริญรุ่งเรือง ทั้งคามวาสีและอรัญวาสี สามารถรองรับผู้คนที่ต้องการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และการปกป้องรักษา พระพุทธศาสนา ท่ามกลางสถานการณ์มหาภัยพิบัติประเภทต่าง ๆ

ศูนย์ปฏิบัติการรับมือมหาภัยพิบัติ มหาสุรสิงหนาท (ศภม.) จึงเลือกพื้นที่ อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี เป็นที่ตั้งของสำนักงานใหญ่ โดยจัดหาที่ดินและเงินทุนเพื่อตั้งอาคารสำนักงาน และสถานที่พักอาศัยรองรับผู้อพยพ นอกเหนือศูนย์อพยพอื่น ๆ ที่ประสานงานไว้ เช่นวัด โรงเรียน ที่ดินหรืออาคารขนาดใหญ่ของราชการและเอกชนที่สามารถจัดตั้งศูนย์อพยพได้ รวมทั้งจัดหาเครื่องมือเครื่องมือ เครื่องจักรกลหนัก เพื่อจัดตั้งทีมกู้ชีพ ทีมกู้ภัย ทีมปฏิบัติการพิเศษ ในการปฏิบัติการกิจช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ ปกป้องรักษาพระพุทธศาสนา และธำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ในสถานการณ์มหาภัยพิบัติ

อ้างอิง

- แผนป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งชาติ พ.ศ.2548 แผนบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงกลาโหมแผนแม่บทการอพยพประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยจากดินถล่มและน้ำท่วมฉับพลัน สำนักงานเลขาธิการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.)เอกสารประชาสัมพันธ์ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) กระทรวงมหาดไทยแถลงการณ์และมติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ 27 / 2554

ร่วมสนับสนุนการดำเนินงานได้ที่ บัญชีธนาคารกสิกรไทย

สาขาตลาดสี่มุมเมืองรังสิต เลขที่บัญชี 373-2-77440-7

